

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobkyně: **Okresní hospodářská komora Olomouc**, se sídlem tř. Kosmonautů 1288/1, Olomouc, zastoupená JUDr. Jaromírem Bláhou, advokátem se sídlem Prvního pluku 206/7, Praha 8, proti žalovanému: **Úřad pro ochranu hospodářské soutěže**, se sídlem třída Kpt. Jaroše 1926/7, Brno, proti rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 4. 3. 2019, čj. ÚOHS-R0210/2018/VZ-06281/2019/322/HSc, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2021, čj. 30 Af 32/2019-192,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2021, čj. 30 Af 32/2019-192, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí předsedy žalovaného ze dne 4. 3. 2019, čj. ÚOHS-R0210/2018/VZ-06281/2019/322/HSc, a rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 11. 2018, čj. ÚOHS-S35/2014/VZ-34625/2018/544/AHn, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 33 057,84 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce JUDr. Jaromíra Bláhy, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím z 16. 5. 2014, čj. ÚOHS-S35/2014/VZ-10278/2014/513/JNe (dále „první prvostupňové rozhodnutí“), žalovaný shledal, že se žalobkyně dopustila správního deliktu (dnes přestupku) podle § 120 odst. 1 písm. a) zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále „ZVZ“), a uložil jí pokutu 25 000 Kč. Deliktního jednání se žalobkyně měla dopustit tím, že 29. 4. 2011 uzavřela se společností TEMPO TRAINING & CONSULTING, a. s., smlouvu na plnění veřejné zakázky na komplexní zajištění odborného vzdělávacího programu spojeného s realizací

projektu „Podpora konkurenceschopnosti členských firem OHK Olomouc“, aniž před uzavřením uvedené smlouvy provedla příslušné zadávací řízení podle § 21 ZVZ. Tento postup mohl podle žalovaného podstatně ovlivnit výběr nejvhodnější nabídky. Předseda žalovaného rozklad žalobkyně rozhodnutím z 22. 12. 2015, čj. ÚOHS-R172/2014/VZ-45644/2015/322/PMo (dále „první rozhodnutí o rozkladu“), zamítl a potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně.

[2] Krajský soud v Brně rozsudkem z 28. 3. 2018, čj. 30 Af 23/2016-205, jenž nabyl právní moci 30. 4. 2018, rozhodnutí předsedy úřadu zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Důvodem byl vnitřní rozpor mezi prvostupňovým a rozkladovým rozhodnutím v části týkající se naplnění druhého bodu definice veřejného zadavatele.

[3] Na základě toho předseda zrušil první prvostupňové rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k novému projednání. Žalovaný rozhodnutím z 23. 11. 2018, čj. ÚOHS-S35/2014/VZ-34625/2018/544/AHn (dále „druhé prvostupňové rozhodnutí“), znovu shledal žalobkyni vinnou z výše uvedeného deliktu dle § 120 odst. 1 písm. a) ZVZ a uložil jí pokutu výši 15 000 Kč. Předseda žalovaného v záhlaví uvedeným rozhodnutím zamítl rozklad žalobkyně a potvrdil druhé prvostupňové rozhodnutí.

[4] K žalobě podané žalobkyní Krajský soud v Brně v záhlaví specifikovaným rozsudkem rozhodnutí předsedy žalovaného opět zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Podle krajského soudu se správní orgány dostatečně nezabývaly námitkami žalobkyně, že nebyla naplněna skutková podstata předmětného deliktu, neboť nemohlo dojít k podstatnému ovlivnění výběru nejvhodnější nabídky, a že nedošlo ani k naplnění materiální stránky deliktu.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalobkyně

[5] Žalovaný (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud rozhodl o zrušení napadeného rozsudku a obou správních rozhodnutí z důvodu zániku odpovědnosti žalobkyně za správní delikt (přestupek), bylo by nadbytečné reprodukovat kasační námitky a vyjádření žalobkyně.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Kasační stížnost je důvodná, byť z jiného důvodu, než tvrdil stěžovatel, neboť ten své námitky logicky směřoval pouze do rozhodovacích důvodů krajského soudu.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil, zda v nyní projednávané věci nedošlo k zániku odpovědnosti za správní delikt v důsledku prekluze. Správní soudy jsou totiž povinny přihlížet k prekluzi práva, resp. k zániku odpovědnosti za správní delikt, z úřední povinnosti, tj. bez ohledu na to, zda účastník řízení námitku prekluze uplatnil či nikoli (např. rozsudky NSS z 30. 5. 2019, čj. 5 As 25/2017-28, body 34 a 35, či z 27. 10. 2020, čj. 8 As 86/2020-46, bod 35 a další tam citovaná rozhodnutí NSS a Ústavního soudu).

pokračování

[9] Otázku zániku odpovědnosti za správní delikt byl povinen posoudit již krajský soud. Jelikož však žalobkyně zánik odpovědnosti v řízení před krajským soudem vůbec nenamítla, je nutno mít za to, že se s touto otázkou vypořádal krajský soud mlčky tak, že k zániku odpovědnosti nedošlo, přičemž nebyl povinen se s ohledem na nedostatek žalobní námítky touto otázkou zabírat výslovně, tj. uvádět své úvahy v odůvodnění rozsudku (rozsudek NSS z 2. 4. 2009, čj. 1 Afs 145/2008-135, č. 1851/2009 Sb. NSS, bod 27 a další tam citovaná judikatura; KÜHN, Z. in KÜHN, Z., KOCOUREK, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, 1104 s., ISBN 978-80-7598-479-1, s. 937, bod 31).

[10] S tímto (konkludentním) závěrem krajského soudu však Nejvyšší správní soud z dále uvedených důvodů nesouhlasí, neboť dospěl k závěru, že již v průběhu správního řízení (v dalším řízení po zrušujícím rozsudku krajského soudu čj. 30 Af 23/2016-205) došlo, na základě aplikace pro žalobkyni (nej)příznivější právní úpravy, k zániku odpovědnosti žalobkyně za správní delikt, jehož se měla v nyní projednávané věci dopustit.

III.A Důsledky zrušení § 112 zákona č. 250/2016 Sb. v průběhu řízení před krajským soudem

[11] Podle § 112 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále „zákon o odpovědnosti za přestupky“) platí, že *na přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona hledí jako na přestupky podle tohoto zákona. Odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty, s výjimkou disciplinárních deliktů, se posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona; podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže to je pro pachatele příznivější.*

[12] Podle § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky ve znění účinném do 25. 2. 2020 platilo, že *ustanovení dosavadních zákonů o lhůtách pro projednání přestupku nebo jiného správního deliktu, lhůtách pro uložení pokuty za přestupek nebo jiný správní delikt a lhůtách pro zánik odpovědnosti za přestupek nebo jiný správní delikt se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nepoužijí. Odpovědnost za přestupek a dosavadní jiný správní delikt však nezanikne dříve, než by uplynula některá ze lhůt podle věty první, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.*

[13] Stěžovatel v bodech 127 až 137 druhého prvostupňového rozhodnutí provedl úvahy ohledně zániku odpovědnosti žalobkyně za správní delikt, přičemž dospěl k závěru, že k zániku odpovědnosti nedošlo. Právě na základě tehdy účinného znění § 112 odst. 2 věty první zákona o odpovědnosti za přestupky dospěl v bodě 129 rozhodnutí k závěru, že dosavadní právní úprava (tj. ZVZ) se pro posouzení zániku odpovědnosti nepoužije ani ve vztahu ke správním deliktům spáchaným před 1. 7. 2017 (tj. před nabytím účinnosti uvedeného zákona). I u těchto správních deliktů je totiž třeba od 1. 7. 2017 posuzovat zánik odpovědnosti podle právní úpravy nové, účinné od 1. 7. 2017, tedy podle zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále „zákon o zadávání veřejných zakázek“), konkrétně jeho § 270 obsahujícího společná ustanovení ke správním deliktům zadavatele.

[14] Konkrétně použil jeho odst. 5 až 8, podle nichž

„(5) Promlčecí doba činí 5 let;

(6) *Promlčecí doba se přerušuje a) oznámením o zahájení řízení o přestupku, b) vydáním rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným;*

(7) *Přerušením promlčecí doby počíná běžet promlčecí doba nová; a*

(8) *Byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek zanikne nejpozději uplynutím 10 let od jeho spáchání.“*

[15] Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že ač právní úprava užívá termín „promlčecí doba“, nejde o institut promlčení, ale prekluzi (zánik práva jeho neuplatněním), neboť zaniká odpovědnost za přestupek (srov. rozsudek NSS z 5. 2. 2015, čj. 9 As 48/2014-28, bod 29), tj. nárok, resp. právo státu na potrestání pachatele přestupku v podobě vyslovení viny a uložení správního trestu (VETEŠNÍK, P. komentář k § 29 zákona o odpovědnosti za přestupky. In: JEMELKA, L. a VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář. 2. vydání.* Praha: C. H. Beck, 2020, 1050 s., ISBN 978-80-7400-772-9, s. 236, bod 6).

[16] Stěžovatel uvedl, že ke spáchání správního deliktu došlo 29. 4. 2011, a proto dle § 31 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky počala následující den, 30. 4. 2011, běžet pětiletá promlčecí doba. Vzhledem k přerušení jejího běhu oznámením o zahájení správního řízení (14. 1. 2014) a vydáním prvního prvostupňového rozhodnutí (16. 5. 2014) počala běžet nová pětiletá promlčecí doba, jež měla uplynout 16. 5. 2019, resp. později, neboť v souladu s § 41 s. ř. s. neběžela po dobu řízení před krajským soudem vedeným pod sp. zn. 30 Af 23/2016 (od 22. 2. 2016 do 30. 4. 2018). Druhé prvostupňové rozhodnutí (z 23. 11. 2018) tak bylo vydáno před jejím uplynutím, čímž došlo k opětovnému přerušení a počátku běhu další pětileté promlčecí doby. Současně neuplynula ani maximální objektivní desetiletá doba. Podle stěžovatele proto v nyní projednávané věci k zániku odpovědnosti za správní delikt nedošlo.

[17] Předseda stěžovatele se v druhém (nyní napadeném) rozhodnutí o rozkladu otázkou zániku odpovědnosti výslovně nezabýval.

[18] Podle čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod (dále „Listina“) *se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.* Věta druhá zakotvuje tzv. zásadu příkazu retroaktivity ve prospěch obviněného či pachatele. Stejně pravidlo je promítnuto i do aktuálně účinného zákona upravujícího správní trestání, tedy do zákona o odpovědnosti za přestupky, který v § 2 odst. 1 stanoví, že *odpovědnost za přestupek se posuzuje podle zákona účinného v době spáchání přestupku; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, je-li to pro pachatele přestupku (dále jen "pachatel") příznivější.*

[19] V průběhu (druhého) řízení před krajským soudem Ústavní soud postupně zrušil celý § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky pro rozpor s čl. 40 odst. 6 Listiny. Vyšel z toho, že úprava promlčení odpovědnosti za přestupek tvoří součást vymezení trestnosti ve smyslu uvedeného článku Listiny. Proto s ním bylo v rozporu zrušené ustanovení, jež výslovně ukládalo, aby byla vždy aplikována pro obviněného či pachatele méně příznivá právní úprava.

pokračování

[20] Ústavní soud tak nejprve nálezem ze 4. 2. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 15/19 (N 18/98 SbNU 128), č. 54/2020 Sb. zrušil větu první § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů (26. 2. 2020). A následně nálezem z 16. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 4/20 (N 124/100 SbNU 371), č. 325/2020, ze stejných důvodů zrušil zbývající část (původně větu druhou) § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, dnem vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů (22. 7. 2020). V bodě 23 druhého nálezu Ústavní soud uvedl, že „*bude třeba vždy v každém konkrétním případě srovnat právní úpravu přestupkového práva účinnou do 30. 6. 2017, a to nejen podle § 29 a násl. zákona o odpovědnosti za přestupky, nýbrž i úpravy speciálních promlčecích dob ve zvláštních zákonech (viz zejména tzv. změnový zákon č. 183/2017 Sb.), a podle obecných pravidel § 2 odst. 1 a § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky určit, která úprava je pro pachatele (nyní) přestupku spáchaného do 30. 6. 2017 příznivější*“.

[21] Závěry nálezů Ústavního soudu plně dopadají i na nyní posuzovanou věc. Krajský soud rozhodoval ve správním soudnictví o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, kterým bylo rozhodnuto o vině a trestu za správní delikt. Byl proto povinen z moci úřední přihlédnout ke změně právní úpravy (zrušení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky bránícího užití příznivější právní úpravy zániku odpovědnosti), k níž došlo až během řízení o žalobě (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS z 16. 11. 2016, čj. 5 As 104/2013-46, č. 3528/2017 Sb. NSS, bod 35, a rozsudek NSS z 22. 12. 2022, čj. 3 As 107/2020-42, bod 17).

[22] Krajskému soudu tak vznikla povinnost srovnat jednotlivá časová znění právní úpravy zániku odpovědnosti nezávisle na tom, zda šlo o právní úpravu účinnou před či po 1. 7. 2017, tedy od okamžiku spáchaní deliktního jednání žalobkyní (29. 4. 2011) až do rozhodnutí krajského soudu (31. 5. 2021) (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS čj. 5 As 104/2013-46, a rozsudek NSS z 11. 2. 2021, čj. 8 As 43/2019-40, č. 4162/2021 Sb. NSS, bod 24).

[23] Jelikož otázka zániku odpovědnosti v důsledku zrušujících nálezů Ústavního soudu nebyla v řízení dosud výslovně řešena, považoval Nejvyšší správní soud za nezbytné předejít překvapivosti svého rozhodnutí pro účastníky řízení. V souladu s nálezem Ústavního soudu z 16. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 1783/10 (N 227/59 SbNU 309) je proto vyzval, aby se k předběžnému názoru soudu na tuto otázku vyjádřili. Stěžovatel se nevyjádřil, žalobkyně se s předběžným názorem Nejvyššího správního soudu ztotožnila.

III.B Příznivější právní úprava zániku odpovědnosti za správní delikt žalobkyně

[24] Podle § 121 odst. 3 ZVZ, ve znění účinném do 5. 3. 2015 [tedy v době, kdy se žalobkyně dopustila jednání (29. 4. 2011), jež stěžovatel posoudil jako správní delikt], platilo, že *odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže Úřad [pozn. NSS: stěžovatel] o něm nezahájil řízení do 5 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 10 let ode dne, kdy byl spáchan.*

[25] Uvedené ustanovení však bylo již v průběhu správního řízení (před nabytím právní moci prvního rozhodnutí předsedy stěžovatele z 22. 12. 2015), s účinností od 6. 3. 2015 novelizováno zákonem č. 40/2015 Sb. tak, že *odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže Úřad o něm nezahájil řízení do 3 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději*

však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán (podtržení NSS). V podstatě shodně zněl § 270 odst. 3 zákona o zadávání veřejných zakázek ve znění účinném od 1. 10. 2016 do 30. 6. 2017, podle něž *odpovědnost zadavatele za správní delikt zaniká, jestliže Úřad o něm nezahájil řízení do 3 let ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 5 let ode dne, kdy byl spáchán*.

[26] Poslední v úvahu přicházející právní úpravou zániku odpovědnosti za přestupky na úseku zadávání veřejných zakázek, je § 270 zákona o zadávání veřejných zakázek, ve znění účinném od 1. 7. 2017 až do současnosti, tj. v době vydání druhého prvostupňového rozhodnutí i nyní napadeného rozhodnutí o rozkladu (viz bod [14] výše). Právě na základě aplikace této právní úpravy dospěl stěžovatel ve svém druhém prvostupňovém rozhodnutí k závěru, že k zániku odpovědnosti v daném případě nedošlo.

[27] Podle § 2 odst. 5 zákona o odpovědnosti za přestupky platí, že *při pozdějších změnách zákona, který je účinný při dokončení jednání, kterým je přestupek spáchán, se použije zákona nejmínějšího*. Při několikeré změně právní úpravy je vždy třeba vybrat tu, která je pro pachatele nejpriznivější. Je tak třeba porovnat nikoli jen znění zákona účinná v době spáchání přestupku a v době rozhodování soudu či správního orgánu, ale i všechna znění, která byla případně účinná v mezidobí (rozsudek NSS z 12. 3. 2020, čj. 6 As 266/2019-27, bod 13 a tam citovaná komentářová literatura).

[28] Z uvedeného shrnutí jednotlivých právních úprav zániku odpovědnosti za správní delikty, resp. přestupky na úseku zadávání veřejných zakázek, tedy včetně deliktu (přestupku) podle § 120 odst. 1 písm. a) ZVZ, plyne, že v konkrétním případě žalobkyně je pro ni nejpriznivější úprava stanovená v § 121 odst. 3 ZVZ, ve znění účinném od 6. 3. 2015 do zrušení tohoto zákona k 30. 9. 2016, resp. v podstatě shodná úprava stanovená § 270 odst. 3 zákona o zadávání veřejných zakázek ve znění účinném od 1. 10. 2016 do 30. 6. 2017. Stěžovatel, resp. předseda stěžovatele, i při novém projednání posuzoval jednání žalobkyně optikou skutkové podstaty správního deliktu podle § 120 odst. 1 písm. a) ZVZ, jež je pro ni příznivější než skutková podstata správního deliktu (přestupku) podle § 268 odst. 1 písm. a) zákona o zadávání veřejných zakázek (rozsudek Krajského soud v Brně z 29. 4. 2019, čj. 29 Af 134/2016-39, bod 35). Z toho důvodu je třeba aplikovat ZVZ (ve znění účinném od 6. 3. 2015) jako celek, tj. i na otázku zániku odpovědnosti (srov. BOHADLO, D., BROŽ, J., KADEČKA, S., PRŮHA, P., RIGEL, F., a ŠTASTNÝ, V. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Cit. dle ASPI, § 2 odst. 1 a 5).

[29] Ustanovení § 121 odst. 3 ZVZ, ve znění účinném od 6. 3. 2015, upravovalo zaprvé tříletou subjektivní promlčecí dobu počínající okamžikem, kdy se stěžovatel o správním deliktu dozvěděl. Před uplynutím této doby pak musel správní řízení o deliktu zahájit.

[30] K jednání žalobkyně, jímž se měla dopustit správního deliktu, došlo 29. 4. 2011 uzavřením smlouvy na plnění veřejné zakázky (viz bod [1] výše). Stěžovatel zahájil správní řízení 14. 1. 2014, kdy bylo žalobkyni doručeno oznámení o zahájení správního řízení (§ 46 odst. 1 správního řádu). Subjektivní promlčecí doba tedy byla dodržena, a to nezávisle na tom, kdy se stěžovatel o správním deliktu dozvěděl (dle bodu 9 druhého prvostupňového rozhodnutí obdržel podnět 25. 3. 2013). K zániku odpovědnosti žalobkyně za přestupek tedy nedošlo marným uplynutím subjektivní promlčecí doby.

pokračování

[31] Zadruhé pak § 121 odst. 3 ZVZ upravoval pětiletou maximální objektivní promlčecí dobu, v níž musí být řízení o správním deliktu pravomocně skončeno, jinak odpovědnost za správní delikt zaniká. Byť by se tak na první pohled čistě na základě gramatického výkladu mohlo zdát, nejde o objektivní prekluzivní dobu pouze k zahájení řízení (srov. rozsudek NSS z 12. 4. 2017, čj. 1 As 337/2016-45, body 21 až 30, a další na něj navazující rozsudky NSS, např. z 22. 12. 2021, čj. 4 As 298/2019-45, body 21 až 28, či z 28. 11. 2022, čj. 10 As 52/2021-144, body 49 až 53). Ač se uvedené rozsudky netýkají přímo ZVZ, vykládají funkci maximální objektivní doby, jež byla do 30. 6. 2017 i v jiných zákonech formulována zcela shodně (např. body 22 a 25 rozsudku NSS čj. 4 As 298/2019-45). Běh maximální objektivní pětileté doby se ani nepřerušoval doručením oznámení o zahájení správního řízení a vydáním (prvostupňového) rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným. To ostatně plyne již z výše uvedené skutečnosti, že v této době musí být řízení pravomocně skončeno. Navíc, i to bylo nyní napadeným rozsudkem zrušeno a správní řízení tak dosud nebylo pravomocně skončeno (předseda stěžovatele usnesením z 19. 7. 2021 správní řízení přerušil podle § 85 odst. 1 do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu).

[32] K jednání žalobkyně, jímž se měla dopustit správního deliktu, došlo 29. 4. 2011. Následující den, 30. 4. 2011, počala běžet pětiletá doba, jež měla uplynout 29. 4. 2016. V této době bylo správní řízení pravomocně ukončeno, neboť první rozhodnutí o rozkladu nabylo právní moci 5. 1. 2016. Následně však bylo krajským soudem zrušeno a věc vrácena stěžovateli k dalšímu řízení. Po dobu tohoto řízení před krajským soudem objektivní pětiletá doba neběžela (§ 41 s. ř. s.). Soudní řízení bylo zahájeno 22. 2. 2016 a rozsudek krajského soudu čj. 30 Af 23/2016-205 nabyl právní moci 30. 4. 2018. Následující den, 1. 5. 2018, se promlčecí doba opět rozběhla. Vzhledem ke skutečnosti, že k 22. 2. 2016 zbývaly z pětileté promlčecí doby, jež měla původně uplynout 29. 4. 2016, již jen dva měsíce a osm dní, měl stěžovatel v dalším řízení, resp. při novém projednání právě jen tuto zbylou dobu, aby řízení o správním deliktu pravomocně skončil. Posledním dnem objektivní pětileté promlčecí doby v nyní projednávané věci tak byla neděle 8. 7. 2018 (prekluzivní doba může skončit i o víkendu; viz rozsudek NSS z 19. 9. 2013, čj. 7 As 95/2011-108). Ke skončení řízení však došlo až 4. 3. 2019, kdy nabylo právní moci nyní napadené rozhodnutí o rozkladu. Navíc, i to bylo nyní napadeným rozsudkem zrušeno a správní řízení tak dosud nebylo pravomocně skončeno (předseda stěžovatele usnesením z 19. 7. 2021 správní řízení přerušil podle § 85 odst. 1 do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu).

[33] K marnému uplynutí maximální objektivní pětileté promlčecí doby (určené podle § 121 odst. 3 ZVZ, ve znění účinném od 6. 3. 2015 do zrušení tohoto zákona k 30. 9. 2016) tedy v nyní projednávané věci došlo skončením dne 8. 7. 2018, čímž zanikla odpovědnost žalobkyně za správní delikt podle § 120 odst. 1 písm. a) ZVZ. Po tomto datu již stěžovatel nemohl rozhodnout o vině žalobkyně ani jí uložit trest.

[34] Uvedená právní úprava tak byla pro žalobkyni nejpříznivější. Ustanovení § 112 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky nemohlo na uvedeném závěru ničeho změnit, neboť již v době rozhodování krajského soudu nebylo s ohledem na zásah Ústavního soudu součástí právního řádu.

[35] Krajský soud zatížil nyní napadený rozsudek nezákonností, neboť (mlčky) dospěl k nesprávnému právnímu závěru, že k zániku odpovědnosti žalobkyně za správní delikt nedošlo.

[36] Vzhledem k výše uvedenému je již bezpředmětné zabývat se kasačními námitkami mířícími do věci samé.

IV. Závěr a náklady řízení

[37] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedených úvah dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, byť z jiného důvodu, než uvedl stěžovatel, a k němuž musel zdejší soud přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. napadený rozsudek krajského soudu zrušil. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu (§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že v dané věci by krajský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, než zrušit napadené rozhodnutí předsedy stěžovatele, a případně i jemu předcházející druhé prvostupňové rozhodnutí, rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s. tak, že sám obě správní rozhodnutí zrušil a věc vrátil stěžovateli k dalšímu řízení. V něm je vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 5 s. ř. s.).

[38] V případě, že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek krajského soudu a současně zrušil i rozhodnutí správního orgánu dle § 110 odst. 2 s. ř. s., je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí krajského soudu (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Při rozhodování o náhradě nákladů řízení vychází soudní řád správní z celkového úspěchu ve věci (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Stěžovatel úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně naopak úspěšná byla, a proto má právo na náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti.

[39] Náklady řízení o žalobě tvoří zaplacený soudní poplatek ve výši 3 000 Kč za žalobu a 1 000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku a odměna advokáta. Ta zahrnuje tři úkony právní služby spočívající v přípravě a převzetí zastoupení, sepsání žaloby a účasti na jednání 27. 5. 2021 (§ 11 odst. 1 písm. a), d) a g) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], půl úkon za návrh na přiznání odkladného účinku (§ 11 odst. 2 písm. a) ve spojení s odst. 3 advokátního tarifu] a půl úkon za účast při jednání 31. 5. 2021, při kterém došlo pouze k vyhlášení rozhodnutí (§ 11 odst. 2 písm. f) advokátního tarifu]. Celkem jde o čtyři úkony, přičemž za každý z nich náleží částka 3 100 Kč (§ 7 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a paušální náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Za řízení o žalobě tak zástupci žalobkyně náleží odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 13 600 Kč [4 x (3 100 + 300)].

[40] Zástupci žalobkyně v řízení o žalobě dále náleží náhrada výdajů spojených s cestou na dvě jednání soudu (13 odst. 1 a 5 advokátního) na trase Praha – Brno a zpět (2x). První

pokračování

cestu v délce 2 x 209 km (418 km) dne 27. 5. 2021 uskutečnil vozidlem Toyota Auris, reg. zn. X (kombinovaná spotřeba dle technického průkazu 6,1/100 km). Podle § 1 písm. b) vyhlášky č. 589/2020 Sb., ve znění účinném do 18. 10. 2021 (tj. v době uskutečnění cesty; srov. rozsudek NSS z 20. 10. 2022, čj. 1 Afs 105/2022-95, bod 68) činila sazba náhrady za 1 km jízdy u osobních silničních motorových vozidel 4,40 Kč. Pro uvedenou vzdálenost je celková výše této náhrady 1 839,20 Kč. Vzhledem k uvedené spotřebě pohonných hmot a uvedené vzdálenosti byl celkový objem spotřebovaných pohonných hmot 25,498 l. Podle § 4 písm. a) vyhlášky výše průměrné ceny za 1 litr benzínu automobilového 95 oktanů činila 27,80 Kč. Náhrada za spotřebované pohonné hmoty tedy činila (po zaokrouhlení na dvě desetinná místa) 708,84 Kč. Celková výše náhrady cestovních výdajů zástupce žalobkyně za cestu na první jednání činila 2 548,04 Kč. Druhou cestu stejné vzdálenosti dne 31. 5. 2021 uskutečnil vozidlem Škoda Rapid, reg. zn. X (kombinovaná spotřeba dle technického průkazu 5,4 l/100 km). Náhrada byla rovněž ve výši 1 839,20 Kč. Celkový objem spotřebovaných pohonných hmot byl 22,572 l. Náhrada za spotřebované pohonné hmoty činila (po zaokrouhlení na dvě desetinná místa) 627,50 Kč. Celková výše náhrady cestovních výdajů zástupce žalobkyně za cestu na druhé jednání činila 2 466,70 Kč. V součtu obou cest šlo o částku 5 014,74 Kč.

[41] Soud také přiznal zástupci žalobkyně náhradu za promeškaný čas strávený cestou ve výši 2 000 Kč, neboť cesta ze sídla zástupce na Krajský soud v Brně trvá podle internetových stránek www.mapy.cz a Google Maps v ideálních podmínkách mezi 2 a 2,5 hodinami, tj. při každé ze čtyř cest se jedná o pět započatých půlhodin, celkem dvacet. Výše náhrady činí 100 Kč za každou započatou půlhodinu (§ 14 odst. 3 advokátního tarifu), tedy celkem 2 000 Kč.

[42] Zástupce žalobkyně je společníkem advokátní kanceláře, jež je plátek dani z přidané hodnoty. Jeho odměna a náhrada hotových výdajů (13 600 Kč) včetně náhrady za ztrátu času a cestovného (7 014,74 Kč), v celkové výši 20 614,74 Kč za řízení o žalobě, se tudíž podle § 57 odst. 2 s. ř. s. zvyšuje o částku odpovídající 21% dani, tj. která (po zaokrouhlení na dvě desetinná místa) činí 4 329,10 Kč, tedy na celkovou částku 24 943,84 Kč. Náklady řízení před krajským soudem, včetně zaplacených soudních poplatků, tedy celkem činily 28 943,84 Kč.

[43] Náklady řízení o kasační stížnosti tvoří pouze odměna advokáta za jeden úkon právní služby spočívající ve vyjádření ke kasační stížnosti stěžovatele (§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu] ve výši 3 100 Kč a paušální náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč. Souhrnná částka 3 400 Kč se zvyšuje o částku 714 Kč odpovídající 21% dani z přidané hodnoty, na celkovou částku 4 114. Za stručné vyjádření žalobkyně, jímž se ztotožnila s předběžným názorem, Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[44] Celková výsledná částka nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti tedy činí 33 057,84 Kč.

[45] Stěžovatel je tedy povinen žalobkyni zaplatit náhradu nákladů řízení ve výši 33 057,84 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce JUDr. Jaromíra Bláhy, advokáta (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 24. dubna 2023

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu